

RENE DUKKER

→ **Rotterdam Rijnmond Ontwikkelt** | Managing Director
Printing the City
Rotterdam

SANDRA OUDENES

→ **Rotterdam Rijnmond Ontwikkelt** | Event Director
Printing the City
Rotterdam

Voor u ligt het magazine Rotterdam Rijnmond Ontwikkelt. In dit blad willen we het bedrijfsleven bewust maken van de impact van de derde Industriële Revolutie op onze regio. Sinds vorig jaar oktober hebben we ruim 80 instellingen, organisaties en bedrijven gesproken over dit onderwerp en wij zijn van mening dat we nog lang niet zijn uitgesproken. De partijen geven hun visie op de wijze waarop zij inspelen op de toekomstige veranderingen. We zien onze deelnemers als een "kopgroep" van organisaties die een belangrijke rol gaan spelen in de transitie naar een andere economie. Waarbij grote veranderingen op managementniveau gaan plaatsvinden, van hiërarchische ordening naar laterale matrixverbanden. Niet alleen in organisaties maar ook tussen organisaties en in de diverse ketens.

Derde Industriële Revolutie?

De afgelopen periode hebben de media vol gestaan met informatie over medische implantaties, architecten die huizen printen, wapens die geproduceerd worden met 3D-printers en maaltijden uit de printer. Flauwekul of realiteit? Tijdens onze ronde langs de velden hebben we ontdekt dat in de nabije toekomst spectaculaire veranderingen gaan plaats vinden. Een van de aanjagers van deze veranderingen is Additive Manufacturing, het laag op laag produceren van allerlei soorten producten, d.m.v. 3D-printing. Maar ook andere vormen van digitale fabricage in de maakindustrie zoals: roboting en lasering zijn sterk in opmars. De 3D-printer wordt het icoon van de derde Industriële Revolutie zoals bij de eerste de stoommachine het icoon is en bij de tweede Industriële Revolutie de lopende band.

Zoals gezegd is de 3D-printer het icoon maar de revolutie is breder. Om te beginnen verdubbelt iedere 18 tot 24 maanden de snelheid van computers. Ook vindt er een enorme versnelling in ontwikkeling plaats. Oplossingen voor (duurzame) energievraagstukken zullen door de kostenreductie van zonnepanelen in de nabije toekomst worden opgelost. Zo ook het tekort aan zoetwater door het zuiveren van drinkwater uit zeewater (lees: Abundance, Peter Diamandis). In de medische sector verandert er veel door allerlei meetsystemen die met behulp van je mobiele telefoon je gezondheidstoestand kunnen meten. Door de opkomst van bio-printing zullen zelfs organen geprint kunnen worden. En van de ontdekkingen die nu en in

de toekomst gedaan worden op het gebied van nano-techniek kunnen we nog spectaculairder nieuws verwachten.

Nieuwe kansen

In deze eerste uitgave van onze magazine leest u hoe de diverse (onderdelen van) ketens inspelen of nadenken over de mogelijkheden en kansen van deze nieuwe technieken in onze regio. Wordt Rotterdam een poederhaven? Gaan we weer meer half-fabricaten produceren met 3D-printers? Kan een deel van de (duurzame)productie weer terug naar de stad? Hoe komt onze stad er dan uit te zien? Hoe gaan we het onderwijs veranderen en wat zijn de gevolgen voor de werkgelegenheid? En hoe zit het met eigendomsrechten en veiligheid? Er zijn nog heel veel vragen en er is nog heel veel te ontdekken, maar het staat vast dat de komende jaren voor overheid, bedrijfsleven en onderwijs veel nieuwe innovatieve kansen opkomen.

Congres Printing the City!

Dit magazine is de opmaat naar verdere verdieping. | In november organiseren we in het congrescentrum van AHOY Rotterdam een 3-daags congres waar topsprekers uit binnen- en buitenland u helemaal bijpraten over een breed scala aan onderwerpen die aan dit thema zijn verbonden. Volg ons op Twitter, LinkedIn en via www.printingthecity.nl. Wij wensen u veel leesplezier en hopen u in november tijdens het congres te ontmoeten want de toekomstige ontwikkelingen zullen de wereld in hoog tempo veranderen.

www.printingthecity.nl

**"Printing the City!
Fictie of werkelijkheid?"**